

Izjava z Malte, ki so jo pripravili člani Evropskega sveta, o zunanjih vidikih migracij: osrednjesredozemska pot

1. Pozdravljamo in podpiramo prizadevanja malteškega predsedstva za nadgradnjo vseh elementov celovite migracijske politike EU. Ponovno odločno poudarjamo, da bo naše ravnanje temeljilo na doslednem spoštovanju človekovih pravic, mednarodnega prava in evropskih vrednot ter na sodelovanju z Uradom visokega komisarja Združenih narodov za begunce (UNHCR) in Mednarodno organizacijo za migracije (IOM).
2. Ključni element trajnostne migracijske politike je zagotoviti učinkovit nadzor naše zunanje meje in zajezi pritok migrantov brez urejenega statusa v EU. Število prihodov v letu 2016 se je znižalo na tretjino ravni iz leta 2015. Na vzhodnosredozemski poti se je število prihodov v zadnjih štirih mesecih leta 2016 zmanjšalo za 98 % glede na predhodno leto, vendar pritisk še vedno obstaja. Ostajamo zavezani izjavi EU-Turčija ter popolnemu in nediskriminatornemu izvajanju vseh njenih vidikov, obenem pa smo odločeni še naprej podpirati države vzdolž zahodnobalkanske poti.
3. V nasprotju s tem je bilo na osrednjesredozemski poti v letu 2016 odkritih več kot 181 000 migrantov, obenem pa je bilo število mrtvih ali pogrešanih oseb na morju vse od leta 2013 vsako leto rekordno visoko. Glede na to, da je v letu 2017 življenje izgubilo že na stotine ljudi in da se približuje pomlad, smo odločeni sprejeti dodatne ukrepe za občutno zmanjšanje toka migrantov brez urejenega statusa na osrednjesredozemski poti in za uničenje poslovnega modela tihotapcev, hkrati pa pozorno spremljati tudi dogajanje na vzhodnosredozemski poti in drugih poteh. Okrepili bomo sodelovanje z Libijo, ki je glavna država odhoda, pa tudi z njenimi severnoafriškimi in podsaharskimi sosedami.
4. Na podlagi partnerskega okvira in akcijskega načrta iz Vallette smo lahko s trdnim partnerstvom, temelječim na zaupanju, poglobili dolgoročno sodelovanje z več partnerskimi državami, med drugim tudi v zvezi s temeljnimi vzroki migracij. To delo, ki je že obrodilo sadove, bomo še poglobili. Obenem zaradi nujnosti razmer potrebujemo takojšnje dodatne operativne ukrepe na regionalni ravni, pri čemer moramo na vsaki posamezni točki vzdolž migracijske poti delovati pragmatično, razmeram primerno in potrebam prilagojeno ter pri tem vključiti vse akterje. V tej zvezi pozdravljamo skupno sporočilo Komisije in visoke predstavnice z naslovom „Migracije na osrednji sredozemski poti – Upravljanje tokov, reševanje življenj“.
5. Zdaj si je bolj kot kdaj koli prej treba prizadevati za stabilizacijo Libije, in EU bo po svojih najboljših močeh prispevala k uresničitvi tega cilja. Za oblasti v Libiji je krepitev zmogljivosti bistvenega pomena, če želijo zagotoviti nadzor na kopenski in morski meji ter se boriti proti dejavnostim tranzita in tihotapljenja. EU ostaja zavezana vključujočemu procesu za doseg politične rešitve v okviru libijskega političnega dogovora ter podpora predsedniškemu svetu in vladi narodnega soglasja, vzpostavljenima pod okriljem Združenih narodov. Kjer je le mogoče, bodo EU in države članice okrepile tudi sodelovanje z libijskimi regionalnimi in lokalnimi skupnostmi ter povečale pomoč zanje, tesneje pa bodo sodelovale tudi z mednarodnimi organizacijami, ki so dejavne v državi.
6. Prednost bodo imeli naslednji elementi:
 - a. usposabljanje, oprema in podpora za libijsko nacionalno obalno stražo ter druge ustrezne agencije. Nemudoma je treba okrepiti in pomnožiti dopolnilne programe usposabljanja EU, začeni s tistimi, ki že potekajo v okviru operacije SOPHIA, in opirajoč se na izkušnje, pridobljene v okviru te operacije. Financiranje in načrtovanje teh dejavnosti mora biti trajnostno in predvidljivo, tudi s pomočjo mreže Seahorse Mediterranean;
 - b. nadaljnja prizadevanja za uničenje poslovnega modela tihotapcev z okrepljenim operativnim ukrepanjem, in sicer v okviru celostnega pristopa, ki bo vključeval Libijo in druge države na zadevni poti, zadevne mednarodne partnerje, sodelujoče države članice, misije in operacije v okviru SVOP, Europol ter evropsko mejno in obalno stražo;
 - c. podpiranje razvoja lokalnih skupnosti v Libiji, zlasti na obalnih območjih in na libijskih kopenskih mejah ob migracijskih poteh, kadar je to mogoče, da bi tako izboljšali njihove socialno-gospodarske razmere in povečali njihovo odpornost v vlogi skupnosti gostiteljic;
 - d. prizadevanje za zagotovitev ustreznih sprejemnih zmogljivosti in pogojev za migrante v Libiji, in sicer skupaj z UNHCR in

IOM;

e. zagotavljanje podpore IOM, da bi se znatno okrepile dejavnosti v okviru pomoči pri prostovoljnem vračanju;

f. krepitev informacijskih kampanj in dejavnosti ozaveščanja, namenjenih migrantom v Libiji ter državah izvora in tranzita, in sicer v sodelovanju z lokalnimi akterji in mednarodnimi organizacijami, zlasti z namenom uničevanja poslovnega modela tihotapcev;

g. zagotavljanje podpore za zmanjšanje pritiska na libijske kopenske meje, in sicer v sodelovanju z libijskimi oblastmi ter vsemi državami, ki mejijo na Libijo, med drugim s podporo projektom, ki krepijo njihove zmogljivosti za upravljanje mej;

h. spremljanje nadomestnih poti in morebitne preusmeritve dejavnosti tihotapcev, in sicer v sodelovanju z državami, ki mejijo na Libijo, in državami, ki so del partnerskega okvira, ter ob podpori držav članic in vseh ustreznih agencij EU, pa tudi z dajanjem na razpolago vseh potrebnih instrumentov za nadzor;

i. nadaljnja podpora prizadevanjem in pobudam posameznih držav članic, ki neposredno sodelujejo z Libijo; v zvezi s tem EU pozdravlja memorandum o soglasju, ki so ga 2. februarja 2017 podpisali italijanski organi in predsedujoči Predsedniškemu svetu al-Saradž, in je pripravljena podpreti Italijo pri njegovem izvajanju;

j. poglobitev dialoga in sodelovanja na področju migracij z vsemi državami, ki mejijo na Libijo, pa tudi izboljšanje operativnega sodelovanja z državami članicami ter evropsko mejno in obalno stražo pri preprečevanju odhodov in upravljanju vračanja.

7. Za dosego teh ciljev se zagotovijo potrebna sredstva. Evropska unija v skladu z akcijskim načrtom iz Vallette vse bolj vključuje področje migracij v svojo uradno razvojno pomoč za Afriko, ki v tem finančnem obdobju znaša 31 milijard EUR. Nekateri od navedenih ukrepov se lahko financirajo v okviru projektov, ki se že izvajajo, predvsem projektov, ki se financirajo iz skrbniškega sklada EU za Afriko, kot je ustrezno, za katerega je iz proračuna EU namenjenega 1,8 milijarde EUR, iz prispevkov držav članic pa 152 milijonov EUR. Kar zadeva kritje najpomembnejših potreb po financiranju zdaj in v letu 2017, pozdravljamo odločitev Komisije, da bo kot prvi korak zagotovila dodatnih 200 milijonov EUR za oddelek za Severno Afriko iz sklada in dala prednost projektom v zvezi z migracijami, ki zadevajo Libijo.

8. Nadalje bomo razvijali svojo zunanjo migracijsko politiko, da bo bolj odporna na prihodnje krize. Ugotavljali bomo morebitne ovire, na primer glede pogojev za vrnitev, ki jih je treba izpolniti, in okrepili zmogljivosti EU za vračanje, pri čemer bomo spoštovali mednarodno pravo. Pozdravljamo namero Komisije, da kmalu kot prvi korak predloži posodobljen akcijski načrt o vračanju ter oblikuje smernice za uspešnejše vračanje s strani EU in držav članic ter učinkovitejši ponovni sprejem na podlagi veljavnega pravnega reda.

9. Strinjamo se, da so za dosego ciljev iz te izjave potrebni odločni in hitri ukrepi, in pozivamo vse akterje, naj delujejo v tej smeri. Pozdravljamo namero malteškega predsedstva, da v tesnem sodelovanju s Komisijo in visoko predstavnico Svetu čim prej predstavi konkreten načrt za izvajanje v ta namen, da bi lahko nadaljevali delo, in poskrbi za natančno spremljanje rezultatov. Evropski svet bo na zasedanjih marca in junija na podlagi poročila malteškega predsedstva pregledal napredek v zvezi s splošnim pristopom.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press